

TÜRKİYE’DEKİ KORECE EĞİTİMİ VE KÜLTÜREL YÖNDEN KORECE İLE TÜRKÇENİN KARŞILAŞTIRILMASI

TÜRKÖZÜ, S. Göksel
TÜRKİYE/ТУРЦИЯ

ÖZET

Bu bildirin amacı, Türkiye’de gerçekleşmekte olan Kore dili ve kültürü eğitiminin gelişimi ile ilgili olasılıkları gözden geçirmek ve öğrenciler için Kore kültür eğitiminin içeriğinin oluşturulması için bir zemin hazırlamaktır. Bu tezde iki dil arasındaki dil-kültür yönünden benzerlikler ortaya çıkarılarak Kore dili öğrencilerinin Kore diline olan ilgilerini artırmak ve öğrenmelerine yardımcı olmak hedeflenmiştir.

Bu karşılaştırma analizinden önce konuya yardımcı olacağı düşüncesiyle Türk üniversitelerinde gerçekleşmekte olan Kore dili eğitimi kısaca incelenecektir.

Ardından Korece ve Türkçenin dil-kültür öğeleri olarak kabul edebileceğimiz saygılı konuşma yapısı, hitap şekilleri, deyimler ve atasözleri karşılaştırılacaktır. İki dilin dil ve kültürel yapısında büyük benzerlikler göze çarpmaktadır. Özellikle saygılı konuşma ve deyimlerde büyük benzerlikler olduğu görülmektedir. Ayrıca Korecede ve Türkçede sık kullanılan atasözleri ile hitap şekillerinde diğer batı dillerine oranla büyük benzerlikler saptanmıştır. Bütün bu benzerliklerin eğitim ortamına yansıtılması eğitimin kalitesi ve verimliliği açısından büyük artılar sağlayacaktır.

Türkiye’de Kore dili eğitimi 1989 yılında başlamıştır. Ancak bu süre içerisinde Kore dilinin içerdiği kültür eğitiminde fazla yol kat edildiğini söylemek pek mümkün olmamaktadır. Bu sebepten dolayı dil eğitiminin yanında dile yansıyan kültürel öğelerin eğitimin başından itibaren öğretilmesi gereklidir. Ancak bu şekilde tam anlamıyla bir yabancı dil eğitimi gerçekleşmiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Korece, Türkçe, Korece kültür eğitimi, dil ve kültür, saygılı konuşma, hitap şekilleri, deyim, atasözü.

ABSTRACT

A Study of Korean Education in Turkey and a Linguistic and Cultural Comparative Analysis of Turkish and Korean

The purpose of this thesis is to sound out the possibility to educate Korean culture in Turkey as presenting the educational contents of Korean culture for the learners who get access to Korean language. This thesis will show the linguistic

and cultural similarities between two languages to make the learners to concern about Korean language and to induce them to have an interest in learning it.

Before analyzing, I would examine Korean education in Turkish universities in order to make the argument clear.

Then I would analyze the use of appellation, honorific expression, idioms and proverbs in Korean and Turkish as the linguistic and cultural factors. It reveals that there are many similarities in the structural and even cultural aspects of both languages. Especially, in the case of appellation and idioms many commons were appeared. For example the Korean appellation has one of the most profound and complex systems, and so does Turkish, particularly in the relative appellation. Through idioms and proverbs, which appear with high frequency and many similarities, to obtain the analogous comparing two cultures will be helpful for educating Korean culture.

In Türkiye, Korean language education has started since 1989 so far we can hardly deny that Korean culture education is not enough observing our educational environment. Therefore, we have to educate Korean culture from the beginners' step dealing with the linguistic and cultural similarities of two languages.

Key Words: Korean, Turkish, Korean culture education, language&culture, appellation, honorific expressions, idiom, proverb.

GİRİŞ

Son yıllarda, Korece eğitimi uluslararası düzeyde hızlı bir gelişme kaydetmekte, öğrenci, eğitim kurumu ve yayın sayısında hızlı bir artış göze çarpmaktadır. Aynı gelişme Türkiye’de gerçekleşmekte olan Korece eğitiminde de görülmektedir.

1989 yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi bünyesinde Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalını kurulmasıyla Türkiye’de Korece eğitimi başlamıştır. Daha sonraki yıllarda Erciyes Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesinde Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı kurularak Türkiye’deki Korece eğitimi daha hızlı bir ivme kazanmıştır.

Korece birçok bilim adamı tarafından Türkçenin de içinde bulunduğu Ural-Altay Dil Ailesine dâhil edilmektedir. Aynı dil ailesine dâhil olmaları iki dilin dilbilgisi ve dilbilim yönünden gösterdikleri benzerliklerle ispatlanabilmektedir. Bunun yanı sıra tarihi ve kültürel yönden iki ülke ve iki millet arasındaki benzer özellikler de bu görüşü doğrular niteliktedir.

Türkiye ve Kore her ne kadar coğrafi yönden birbirine uzak olsa da iki ülke insanının düşünce tarzı ve kültürel değerleri büyük benzerlikler göstermektedir. Örnek vermek gerekirse, toplumsal yardımlaşma demek olan ‘imece’ sistemi, kadınların birikim için düzenlendikleri ‘gün toplantısı’, kader-kısmet olgusu ve buna benzer birçok kavram her iki toplumda da görülmektedir. Aynı şekilde iki

toplumun aile yapısında da benzerlikler vardır. Örnek verecek olursak ‘hayırlı evlat’ kavramı, büyüklere saygı unsuru, gelin adayları için hazırlanan ‘çeyiz’ gibi evlilikle ilgili birçok kavram Kore kültüründe de mevcuttur. Bunun gibi her iki dilde kültürel olarak benzerlik gösteren kavramlar Korece eğitiminde öğrencilerin Kore kültürünü daha yakından tanımalarına yardımcı olmaktadır.

Bu çalışmada Türkiye’de gerçekleşmekte olan Korece eğitiminin bu günkü durumu ve dil-kültür eğitiminin önemi ele alınacaktır. Aynı zamanda iki dil arasındaki kültürel benzerlikler ortaya çıkarılarak bu ortak noktaların Korece eğitimine getirebileceği faydalar incelenecektir.

Bu çalışmamızın amacı, aynı dil ailesine ait olduğu düşünülen bu dilleri konuşan iki milletin dil ve kültürel farklılıklarından çok benzerliklerini ortaya çıkararak Kore dili ve kültürünün eğitimine katkı sağlamak için çalışmaktır.

1. Türkiye’de Korece Eğitimi

Türkiye’de Korece eğitimi 1989 yılında başlamıştır. Hâlen iki köklü üniversite bünyesinde "Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı" adı altında Korece eğitimi gerçekleştirilmektedir. Üniversitelerin dışında İstanbul’da Korelilerin kurduğu özel bir kültür merkezinde de Korece eğitimi verilmektedir.

Bu iki üniversitede gerçekleşmekte olan eğitimi ele alınmadan önce 2007 yılı rakamlarına göre bu iki üniversitede Korece öğrenen öğrencilerin sayısı aşağıdaki çizelgede verilmiştir.

Sınıf	Erciyes Üniversitesi	Ankara Üniversitesi
1. Sınıf	31	22
2. Sınıf	29	11
3. Sınıf	27	13
4. Sınıf	20	10
Toplam	107	56

1.1. Erciyes Üniversitesi Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

1998 yılında kurulmuştur. Öğrenci kontenjanı 25’dir. İlk öğrencilerini 2003-2004 eğitim-öğretim yılında almış ve ilk mezunlarını bu yıl vermiştir.

Anabilim Dalı’nda 3 öğretim elemanı çalışmaktadır. Bir yardımcı doçent, iki öğretim görevlisi bulunmaktadır. Öğretim elemanlarından biri Güney Kore uyrukludur.

Mezunlar profesyonel turizm rehberliği, seyahat acentelerinde yöneticilik, Türkiye’de yatırım yapan büyük Kore firmalarında ya da Kore ile ticari ilişkileri

olan firmalarda, ve üniversitelerde akademisyen olarak çalışma imkânlarını bulabilmektedir.

Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin yararlanabileceği anabilim dalı kütüphanesinde yaklaşık 4800 adet yazılı kaynak bulunmaktadır. Ayrıca Kore ile ilgili video-kaset, VCD, DVD ve benzeri görsel malzemeler yeterince bulunmaktadır.

Anabilim Dalı, kurulduğu yıldan beri Kore’de bulunan Korea Foundation (Kore Vakfı) tarafından gerek ders materyalleri gerekse öğretim elemanı konusunda destek almaktadır. Ayrıca Kore’de bulunan Mogwon ve Kyunghee Üniversiteleri ile Erciyes Üniversitesi arasında imzalanan Kardeş Üniversite Anlaşmaları kapsamında da aktif bir şekilde faaliyetlerini yürütmektedir. Kore Jeonju Eğitim Üniversitesi ile de kardeş üniversite olma yolunda çalışmalar devam etmektedir.

Anabilim Dalı kurulduğundan bu yana her sene ‘Geleneksel Kore Günleri’ni düzenlemektedir. Bu etkinlik çerçevesinde üniversite öğrencilerine ve Kayseri halkına Kore kültürünü yakından tanıtılmaktadır. Nisan 2007’de Kore Turizm Bakanlığının desteğiyle Molgae adlı sanat topluluğundan 2 Koreli sanatçı gelerek 10 gün boyunca Kore dili öğrencilerine geleneksel Kore gösterilerini öğretmişlerdir. Bu sayede öğrenciler Samulnori adındaki vurmali çalgılar gösterisi ile sogo dansı gibi geleneksel dansları öğrenmişlerdir. Kore Kültür Günü etkinliğinde de üniversite öğrencileri ve Kayseri halkına öğrendiklerini sergilemişlerdir.

1.2. Ankara Üniversitesi Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

1988 yılında kurulmuş olup ilk öğrencilerini 1989 yılından itibaren almaya başlamıştır. Anabilim Dalında 4 öğretim elemanı görev yapmaktadır. Bir yardımcı doçent, iki öğretim görevlisi ve bir de araştırma görevlisi bulunmaktadır. Öğretim elemanlarından biri Güney Kore uyrukludur.

Anabilim Dalı kurulduğu yıldan itibaren Kore’de bulunan Korea Foundation (Kore Vakfı) ve Korea Research Foundation (Kore Araştırmalar Vakfı) tarafından gerek ders materyalleri gerekse öğretim elemanı konusunda destek almaktadır. Ayrıca Kore’de bulunan Hanguk Yabancı Diller ve Busan Yabancı Diller Üniversiteleri ile Ankara Üniversitesi arasında imzalanan Kardeş Üniversite Anlaşmaları kapsamında gerek değişim programları gerekse diğer alanlarda ortak faaliyetler yürütülmektedir.

Koreli bir firmanın yaptığı bağışla 1996 yılında bir dil laboratuvarı kurulmuştur ve Kore ile ilgili kitap, video-kaset, VCD, DVD ve benzeri eğitim malzemeleri yeterince bulunmaktadır.

2. Kültürel Yönden Türkçe ve Korece

Türkçe ve Korece, bilindiği gibi aynı dil ailesine yani Ural-Altay Dil Ailesine bağlı iki dildir. Korece'nin bu dil ailesine bağlı olmadığını iddia eden dilbilimciler de olmakla birlikte bu çalışmada ünlü dilbilimci Poppe'nin Korece ile ilgili görüşü benimsenerek Türkçe ve Korece aynı dil ailesinin birer üyesi olarak kabul edilmiştir.

Korece ve Türkçe yapısal ve kültürel yönden oldukça fazla benzer noktaya sahiptir. Bu yüzden Korece öğrenen öğrencilerin öğrenme motivasyonlarını artırmak için öncelikle gerek dil yönünden gerekse kültürel yönden benzer noktaların öğretilmesi daha uygundur. Korecede Şamanizm, Budizm ve Konfüçyanizm'in etkileri çok görülmektedir. Aynı şekilde Türkçede de Şamanizm ve İslamiyet'in etkileri oldukça belirgindir. Örnek verecek olursak küçük çocuklar çağırılırken Korecede sevimli ve güzel isimlerin yerine 'geddongi (köpek dışkısı)' gibi ifadeler kullanıldığı gibi Türkçede de 'çirkin' gibi ifadeler kullanılmaktadır. Çocuğu kötü ruhlardan koruma amacını taşıyan bu tür kullanımlar iki kültürde de benzer şekilde görülmektedir.

Türk öğrencilere dil-kültür eğitimini verirken ilk başta Korece ile Türkçe arasındaki benzerliklerin öğretilmesi eğitim açısından daha verimli olacaktır. Bunun sebebi iki dil arasındaki kültürel benzerliklerin fazla olması ve bunların eğitimde öğrencinin öğrenme hevesini kolayca artıracak öğeler olmasıdır.

Kore dili içindeki kültürel öğeler göreceli olarak farklı şekillerde sınıflandırılabilir. Ancak bu çalışmada dil-kültür öğeleri olarak saygılı konuşma, hitap şekilleri, deyimsele ifadeler ve atasözleri ele alınarak incelenecektir. Bunların yanında kültürel kelimeler de incelenmesi gereken bir konudur. Ancak burada kelimeler inceleme dışı tutulmuştur.

2.1. Saygılı Konuşma

Korecede saygılı konuşma fiilin sonuna gelen eklere göre üç türde görülmektedir.

Bunlar: 1) Özneye Saygı, 2) Dinleyene Saygı ve 3) Nesneye Saygıdır¹.

Türkçenin saygılı konuşma yapısı Koreceninkine kadar geniş kapsamlı olmamakla birlikte dinleyene saygı muhakkak kullanılmaktadır. Örneğin kişilerle ilgili saygı ifade eden fiillerde iki şekilde zamir kullanımı belirgindir. Günlük yaşamda samimi kişiler arasındaki konuşmalarda kullanılan yapı ile resmi bir görüşmede kullanılan yapıda saygı anlamı içeren eklerin değişimi görülebilmektedir. Yani, ikinci tekil şahıs zamiri 'sen' ve 'siz'e göre yükleme eklenen eklerde değişiklik olmaktadır.

¹ Bu sınıflandırma Gwon Jeil (2001) kaynak alınarak yapılmıştır.

Saygılı konuşma yapısının kullanım alanı, konuşan ile dinleyenin toplumsal statüsü, dilsel davranışları, resmî şartları temelinde oluşmaktadır. Korecede saygılı konuşma yapısı toplumsal sistemi oluşturan önemli bir unsurdur. Korecede görülen üç tür saygılı konuşma yapısı Türkçeye karşılaştırılarak aşağıda incelenmiştir.

1) Özneye Saygı

Korecede özneye saygı cümle sonunda yükleme getirilen ‘şi’ orta ekiyle gerçekleştirilmektedir. Bunu takiben özneye eklenen ‘i/ga’2 eki ‘ggeso’ya dönüşür. Aşağıdaki örneklerde de görüleceği gibi Türkçede genelde üçüncü tekil şahıs için herhangi bir saygı eki kullanılmamaktadır. Ancak üçüncü örnekte görüldüğü gibi çok üst mevkideki birisi için çoğul eki ‘Ier’ kullanılarak saygı ifade edilir. .

Örnek 1 Sönsengnim-ggeso haggyoro ga-**şi**-nda.

Öğretmen okula gidiyor.

Örnek 2 Dongseng-i haggyoro ga-nda.

Kardeşim okula gidiyor.

Örnek 3 Sacangnim-ggeso acik oci anı-**şi**-yössımnida.

Patron Bey-**ler** henüz gelmedi-**ler**.

Ancak Türkçede saygılı yapı her zaman için muhatapla olan ilişkiye göre üçüncü şahıstan çok ikinci şahıs için kullanılmaktadır.

Örnek 4 Sönsengnim, haggyoe önce ga-**şi**-mnigga?

Hocam, okula ne zaman gidiyor-**sunuz**?

Örnek 5 Hanşigan hue o-**şi**-bşio.

Bir saat sonra gel-**iniz**.

2) Dinleyene Saygı

Bu yapıdan konuşan, cümle sonuna getirdiği ekle dinleyeni yüceltir, samimiyetini ifade eder ya da alçaltır. Resmî yapı ve gayiresmî yapı olarak ikiye ayrılabilen bu türde altı tane cümle sonu eki kullanılmaktadır. Böyle bir saygılı yapı Türkçede bulunmamaktadır. Aşağıdaki örnekte de görülebileceği gibi Korecede dinleyeni yüceltme durumu Türkçe cümlede görülmemektedir.

² Korecede Türkçeden farklı olarak özne eki bulunmaktadır. ‘-i’ ünsüzle biten kelimelerden sonra, ‘-ga’ ise ünlüyle biten kelimelerden sonra kullanılır. Bu iki ek saygı içermez.

- Örnek 6** a. Çinguege pyönci ssöss**mnida**. Arkadaşıma mektup yazdım.
 b. Çinguege pyönci ssö**so**. Arkadaşıma mektup yazdım.
 c. Çinguege pyönci ssö**nn**e. Arkadaşıma mektup yazdım.
 d. Çinguege pyönci ssö**dda**. Arkadaşıma mektup yazdım.
 e. Çinguege pyönci ssöss**öyo**. Arkadaşıma mektup yazdım.
 f. Çinguege pyönci ssöss**ö**. Arkadaşıma mektup yazdım.

3) Nesneye Saygı

Cümlelerin işaret ettiği nesne ya da zarfı gösteren kelimeye karşı konuşanın saygı eğilimini gösteren bir yapıdır. Örnekte görüleceği gibi Türkçede nesneye saygı durumu yoktur. Ancak ‘vefat etmek’, ‘teşrif etmek’ gibi yabancı dilden giren saygı ifadeli kelimeler bulunmaktadır. **Örnek 6**’da ‘*cuda*’ ve ‘*dırıda*’ fiilleri ‘vermek’ anlamındadır. ‘Cuda’ fiili saygı içermezken ‘*dırıda*’ fiili saygı içermektedir.

Örnek 7

- a. Nanın gı çegil Çölsuege **cu**ödda. Ben o kitabı Çolsu’ya verdim.
 b. Nanın gı çegil sönseng**nimgge dıry**ödda. Ben o kitabı hocaya verdim.

Örnek 8

- a. Aiga gyotong sagoro **cug**ödda. Çocuk trafik kazasında öldü.
 b. Harabönimi gyotong sagoro **doragaşy**ödda. Dedem trafik kazasında **vefat etti**.

Bunlara ek olarak ayrıca ikinci şahsın sahip olduklarını yüceltme durumu her iki dilde de görülmektedir. Ancak bu saygı Türkçede nesneye eklenen ekle belirlenirken Korecede yükleme eklenen ekle belirlenmektedir.

Örnek 9 Peni isiseyo?

Kaleminiz var mı?

2.2. Hitap Şekilleri

Hitap kelimeleri konuşmacı ile dinleyicinin toplumsal ilişkisini yansıtan dilsel araçlardan biridir (Bak J, 1997). Bir dilin hitap şekilleri sistemi o dilin konuşulduğu toplumun kurallarının anlaşılmasında yardımcı olur.

Türk toplumu Kore toplumuyla aynı şekilde bir toplumsal ast-üst sistemine sahip ve ast-üst arasında belirgin bir saygının bulunduğu toplumdur. Kore toplumunda her ne kadar samimi olsa da yaş farkı söz konusu olduğunda yaşça küçük olan kişi kendinden büyük birisine ismiyle hitap edemez. Bu Türk toplumunda da aynı şekilde geçerlidir.

Türkçede temel oluşturan iki tür önemli hitap şekli isim (FN) ve unvan (T) dir. Bu ikisi içinde hangisinin tercih edileceği genellikle iki kişi arasındaki samimiyetin derecesi ya da toplumsal statüye bağlı olarak belirlenmektedir. Samimiyet derecesi yüksek olduğu hâlde yaş farkı olması durumunda muhataba

sadece ismiyle hitap edilememekte ismin önüne ‘ağabey’, ‘abla’, ‘teyze’, ‘amca’ gibi hitap kelimeleri getirilir.

Aşağıda Korecenin hitap şekilleri sınıflandırılmış ve bu sınıflandırmaya göre iki dilin hitap şekilleri karşılaştırılmıştır. Korece hitap sistemi isim, unvan, akrabalık, zamir ve özel hitap şekilleri olmak üzere 5 grupta incelenebilir.

a. İsim Hitap Şekli

Korecede isim hitap şekli asla yaşça büyük birisi için kullanılamamaktadır. Bu yönden Türkçeye benzerlik gösterir. Korecede yaşça küçük birisi ismiyle çağırılırken samimiyet derecesine göre ‘a/ya’ eki ya da ‘şi’ eki isme eklenir. Türkçede ‘a/ya’ anlamında herhangi bir ek bulunmamaktadır. ‘şi’ ise Türkçede ‘bey’ ya da ‘hanım’ olarak ifade edilebilir.

Örnek 1 Çunsuya cö çeğil culle. Çunsu şu kitabı versene.

Örnek 2 Alişiva Nuranşi acik an vassöyo. Ali **beyle** Nuran **hanım** henüz gelmedi.

b. Unvan Hitap Şekli

Korecede unvan hitap şeklinde unvana saygı eki ‘nim’ eklenmektedir. Yani ‘gyosu(hoca, profesör)’ gibi bir unvana bu ek eklenerek saygı ifade edilir. Türkçede bazı unvanlara iyelik eki ‘m’ getirilirken bazılarında önce ‘sayın’ kelimesi kullanılmaktadır.

Örnek 3 Gyosunim. Hocam.

Örnek 4 Pansanim. Sayın hâkim.

c. Akrabalık Hitapları

Korecede Türkçeye oranla akrabalık hitapları çok fazladır. Akrabalık hitapları hem karmaşık hem de çok ayrıntılıdır. Örneğin Korecede babadan yaşça büyük amcaya ‘büyük baba’, yaşça küçük amcaya da ‘küçük baba’ denmekte. Bunların eşlerine de ‘büyük anne’, ‘küçük anne’ denmektedir. Ancak Türkçede ‘büyük baba’ dede için, ‘büyük anne’ de ‘nine’ için kullanılmaktadır. Yine Türkçede anneyle aynı yaşlarda olan biri kadına hitap ederken ‘teyze’, aynı şekilde babayla aynı yaşlarda olan bir erkeğe hitap ederken de ‘amca’ hitapları kullanılmaktadır. Ancak Korecede bu durumlarda tamamıyla farkı ‘acumöni’ ve ‘acöşi’ hitapları kullanılıp Türkçede ‘teyze’ye tekabül eden ‘imo’ ve ‘amca’ya tekabül eden ‘samçon’ hitapları yalnızca kan bağı olan akrabalar için kullanılmaktadır.

Korecede anne tarafı için hitap şekillerinin önüne ‘dış’ anlamındaki ‘ve/ö’ kelimesi önek olarak eklenir. Aynı zamanda Türkçe ‘kayın’ kavramı Korecede ‘şi’ önekiyle karşılık bulmaktadır.

d. Zamir Hitap Şekli

Korecede birçok ikinci şahıs zamiri bulunmakla birlikte bunlar kullanım açısından oldukça belirgin sınırlara sahiptir. Türkçedeki ‘sen’ zahirine karşılık olarak ‘nö’, ‘gıde’, ‘cagi’, ‘cane’, ‘dangşin’ gibi birçok ikinci şahıs zamiri bulunmakla birlikte bunların kullanım alanları oldukça sınırlıdır. Örneğin, Korecede yaşça ya da statüce büyük olan kişiler için ikinci şahıs zamiri ‘nö’ kullanılmaz. Fakat Türkçede aile, akraba ya da samimi iş arkadaşları arasında ikinci şahıs zamiri yaşa ve statüye bakmaksızın kullanılmaktadır. Korecede mutlaka akrabalık hitap şekillerinden biri ya da isim hitap şekli kullanılır.

Ayrıca Korece ikinci şahıs zamirlerinden ‘dangşin’ hitabı Türkçedeki saygılı ikinci şahıs zamiri olan ‘siz’e karşılık gelse de günümüz Korecesinde bu anlamda kullanılmamaktadır.

e. Özel Hitap Şekli

Hiçbir şekilde muhabata nasıl hitap edilmesi gerektiği belirlenemedi ise Türkçe’de kullanılan ‘beyefendi’, ‘bayan’ gibi Korecede de kişinin konumuna göre ‘sönsegnim-hocam’ ya da ‘sacangnim-patron bey’ gibi hitaplar kullanılmaktadır. Tanınmayan ya da saygı gösterilerek ‘siz’ zamiri kullanılması gereken durumlarda bu hitaplar ‘siz’ zamirinin yerine de kullanılır. Ayrıca yaşça küçük birisi için öğrenci anlamındaki ‘hagseng’ kelimesi de bir tür hitap olarak karşımıza çıkar. Türkçedeki ‘genç’, ‘delikanlı’, ‘küçük hanım’ gibi hitaplar da Korece’de bekâr erkekler için ‘çongak’, bekâr kızlar için ‘agaşi’ hitaplarıyla karşılık bulur.

Yukarıda da görüldüğü gibi iki dilin hitap şekillerinde farklılıklar olmasına karşın diğer dillere oranla benzerliklerin olduğu da bir gerçektir. Bu hitap şekilleri Kore dili eğitimi aşamasında detaylı olarak verilirse öğrencilerin kültürel yönden de Koreyi tanımalarına yardımcı olacaktır.

2.3. Deyimler

Deyimler, bir dili konuşan toplumun dünya görüşünü, inançlarını, maddî ve manevî kültürünü, gelenek ve göreneklerini yansıtır. Deyimler, kültürel ya da tarihsel yönden gelenekleri gösterirler ve konuşma ortamında doğal olarak kullanılırlar. Aksan (1987: 89) da deyimlerin bir dili konuşan toplumun maddî ve manevî kültürünü yansıtan, o toplumun düşünme biçimini hatta nükte ve buluşlarını ortaya koyan, dilbilim açısından olduğu kadar yazın ve halkbilim açısından da önemli olan sözler olduklarını ifade etmektedir. Aynı kültür ve aynı dili paylaşan bir toplumun fertleri tarafından alışkanlık olarak kullanılan deyimler, yabancılar için öğrenilmesi ayrı bir çaba gerektiren ifadelerdir. Deyimler; anlaşılması güç, dilbilgisi kurallarından kopuk özel ifadeler olduğu için yabancı dil öğrenen öğrenciler açısından öğrenilmesi çok zordur. Bu yüzden Korece eğitiminde deyimlerin önemi büyüktür.

Herhangi bir yabancı dildeki deyimlerin öğrenilmesinin, bir yabancı için gerçekten zor olduğu söylenebilir. Yabancı bir dilde deyimleri öğrenmek ancak o dilin konuşulduğu ülkede bir süre yaşamakla, ya da o toplumun yazılı kaynaklarından gereğince yararlanmakla elde edilebilecek bir birikimdir. İki dilde deyimlerde görülen farklılıklar bir yabancı dili öğrenirken beliren kültür çatışmasının sebebi de olabilmektedir. Deyimlerin karşılaştırılması değişik kültürler arasındaki farklılıkları veya varsa benzerlikleri gün ışığına çıkartmaktadır.

Her toplumda belli durumlarda söylenmesi gelenek hâline gelmiş sözler, duyguları açığa vuran ifadeler vardır. Örneğin; bir kimseyle karşılaşıldığında onu selamlarken, bir kimseden yardım ve iyilik görüldüğünde, bir şey rica edildiğinde ya da hasta olduğunu öğrendiğimiz kimseye söylenen sözler gibi.

Türkçe ve Korecede benzer anlam ve ifadeye sahip birçok deyim bulunmaktadır. Örneğin ‘kafası karışık olmak’, ‘baş eğmek’, ‘kulak kabartmak’, ‘yüzü kızarmak’, ‘göz açıp kapayıncaya kadar’ vs. Anlamı benzer ancak ifadesi farklı deyim sayısı oldukça fazladır. Türkçedeki ‘beyni donmak’ deyimini Korecede ‘kafası donmak’ olarak kullanıldığı gibi ‘kafayı dinlemek’ deyimini de ‘kafayı soğutmak’ olarak karşımıza çıkarmaktadır. Yine ‘kulak asmak’ deyimini Korecede ‘kulak eğmek’ olarak, ‘ağzı gevşek’ deyimini de Korecede ‘ağzı ucuz’ ifadesiyle kullanılmaktadır.

Bunun yanında ifadesi benzer ancak anlamı farklı deyimler de görülmektedir. Buna örnek verecek olursak, ‘kafayı toplamak’ deyimini Korecede ‘bir araya gelmek’ anlamındadır. Yine ‘başı dönmek’ deyimini Korecede ‘delirmek’ anlamında kullanılıp, ‘göze girmek’ deyimini de ‘göze çarpmak’ anlamında kullanılmaktadır.

Bu örneklerden de anlaşılacağı gibi Korece ve Türkçe deyimlerde büyük ölçüde benzerlikler söz konusudur. Korece eğitimi verilirken öncelikli olarak anlam ve ifade yönünden benzerlik gösteren deyimlere öncelik verilmesi öğrencilerin Koreceye ve Kore kültürüne ilgilerini artıracak dili daha kolay öğrenmelerine yardımcı olacaktır.

2.4. Atasözleri

Atasözleri de deyimler gibi bir milletin kendine özgü duygu, düşünce, eğilim ve ruh hâlini yansıtır. Aynı zamanda atasözleri vasıtasıyla o dilin konuşulduğu toplumun tarihi, dünya görüşü, inançları, maddî ve manevî kültürü, gelenek ve görenekleri gibi o millete özgü özellikler hakkında bilgi edinilebilir. Bu sebeple bir milleti iyi bir şekilde tanıyıp kültürünü anlayabilmek için atasözlerini de detaylı incelemek gerekir.

Korece ve Türkçe atasözlerini karşılaştırdığımızda hem anlam hem de ifade yönünden benzerlikler gösteren birçok atasözü görülmüştür. Örneğin Türkçe ‘yangına körükle gitmek’ atasözü Korecede ‘yangın çıkan evi yelpazelemek’ olarak karşımıza çıkar. Bu atasözünden Uzakdoğu’da özellikle Kore’de yelpaze kullanımının önemi anlaşılabilir.

Aynı şekilde Türkçede ‘terzi kendi söküğünü dikemez.’ atasözü Korecede ‘Budist rahip kendi kafasını tıraş edemez’ şeklinde karşımıza çıkar. Bundan da Kore’de Budizm’in önemli bir yere sahip olduğu anlaşılabilir.

İki farklı dilin atasözlerinde benzerliklerin çok görülmesi bu iki dilin kültürel yönden de birçok benzer özelliğe sahip olduğunu gösterir. Korece ve Türkçede farklı ifadeler kullanılsa da anlam yönünden benzerlik gösteren atasözlerinin fazlalığı göze çarpmaktadır. Benzer atasözlerinden birkaçı aşağıda tablo hâlinde verilmiştir. Kore kültürünün öğretim aşamasında bu tür benzer atasözleri hem kültürün tanınmasını hem de dilin daha iyi öğrenilmesini sağlayacaktır. Burada sadece 10 benzer atasözü verilmiştir. Ancak bu örnekler daha da çoğaltılabilir.

	Korece Atasözü	Türkçe çevirisi	Türkçe Atasözü
1	Horangido ce mal hamyön onda.	Kaplan da kendinden bahsedilince gelir.	İyi insan lafının üzerine gelir.
2	Guge dden nomın muldo bulgo maşında.	Çorbadan ağzı yanan suyu da üfleyerek içer.	Sütten ağzı yanan yoğurdu üfleyerek yer.
3	Ani dden guldduge yöngi nalgga?	Yakılmamış bacadan duman çıkar mı?	Ateş olmayan yerden duman çıkmaz.
4	Goseng gite nagı onda.	Sıkıntının sonunda mutluluk gelir.	Sabrın sonu selamettir.
5	Şib nyön ganın göcimmal öbda.	On yıl giden yalan yoktur.	Yalancının mumu yatsıya kadar yanar.
6	Kong şimin de kong nago pat şimin de pat nanda.	Fasulye ekilen yerden fasulye, tatlı fasulye dikilen yerden tatlı fasulye çıkar.	Ne ekersen onu biçersin.
7	Minnın doggie balding cikında.	Güvenilen balta ayağa saplanır.	Güvendiğim dağlara kar yağdı.
8	Se sal börüşü yödinggacı ganda.	Üç yaşındaki alışkanlık seksenine kadar gider.	Yedisinde neyse yetmişinde de odur.
9	Anın gildo murö gara	Bildiğin bir yol olsa da sorarak git.	Bin bilsen de bir bilene sor.
10	Goyangihante sengsön maggında.	Kediye balık emanet etmek.	Kediye ciğer emanet etmek.

SONUÇ

Yabancı dil öğrenmeyi amaçlayan bir öğrenci yalnızca o dilin dilbilgisi kurallarını, kelimelerin sözlük anlamlarını öğrenmesi asla yeterli değildir. O dilin konuşulduğu toplumun kültürünü, davranış biçimlerini, ortamına göre farklılık gösterebilen söyleyiş ve tepki tarzlarını, hitap şekillerini iyi bir şekilde kavraması gerekir.

Bu çalışmamızda Türkiye’de gerçekleşmekte olan Korece eğitimini gözden geçirdikten sonra Türk ve Kore dillerinde görülen kültürel benzerlikleri inceleyerek bu benzerliklerin Korece eğitimdeki önemi ve kültür eğitiminin gerekliliğini vurgulamaya çalıştık.

Korece ve Türkçenin dil-kültür öğeleri olarak kabul edebileceğimiz saygılı konuşma yapısı, hitap şekilleri, deyimler ve atasözleri genel hatlarıyla karşılaştırılmıştır. İki dilin dil ve kültürel yapısında büyük benzerlikler göze çarpmaktadır. Özellikle saygılı konuşma ve deyimlerde büyük benzerlikler olduğu ayrıca Korece ve Türkçede sık kullanılan atasözleri ile hitap şekillerinde diğer batı dillerine oranla büyük benzerlikler gösterdiği saptanmıştır. Bütün bu benzerliklerin eğitim ortamına yansıtılması eğitimin kalitesi ve verimliliği açısından büyük artılar sağlayacağına inanmaktayız.

Burada dilin içindeki kültürel öğeler çok fazla detaya girilemeden ele alınmıştır. Kaliteli bir dil eğitimi için gerek saygılı konuşma yapısı, gerek hitap şekilleri gerekse deyimler ve atasözleri daha ayrıntılı ve de konulara ayrılarak incelenmelidir. Ancak bu çalışmada kısaca incelenmiş, ilerideki çalışmalara ışık tutulmaya çalışılmıştır.

Türkiye’de Kore dili eğitimi 1989 yılında başlamıştır. Ancak bu süre içerisinde Kore dilinin içerdiği kültür eğitiminde fazla yol kat edildiğini söylemek pek mümkün olmamaktadır. Bu sebeple dil eğitiminin yanında dile yansıyan kültürel öğelerin eğitimin başından itibaren öğretilmesi gereklidir. Ancak bu şekilde tam anlamıyla bir yabancı dil eğitimi gerçekleşmiş olacaktır. Bunun için de iki dille ilgili karşılaştırma çalışmaları daha da çoğaltılmalıdır.

KAYNAKÇA

Tez ve Makaleler

Gwon, J., (2001), “Kategorilere göre Korece Dilbilgisi Eğitim Yöntemleri”, **Kore Dili Eğitimi(1)**, Ulusal Seul Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancılar için Korece Eğitimi Programı. 271-291.

Byram M., (1999), “Standard for Foreign Language Learning and the Teaching of Culture”, **Language Learning Journal**, Vol.: 19.

Co. H., (1998), “Korece Yüksek Seviye Öğrencileri için Kültür Eğitimi”, **Kore Dili Eğitimi**, Sayı: 9, No: 2.

-----, (2000), “Başlangıç Seviyesinde Korece ve Kore Kültür Eğitimi”, **Kore Dili Eğitimi**, Sayı: 11, No: 1.

Türközü, S. G. Vd., (2005), “Türkçe ve Korece’deki ‘Baş(kafa)’ ve Başta Bulunan Organ Adlarıyla İlgili Deyimlerin İncelenmesi”, **Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi**, Cilt: 44, Sayı: 1.

Türközü, S. G., (2004), **Kore Dili Yazma Eğitimi İçerik Oluşturma Çalışması–Türk Öğrencilere Yönelik–**, Doktora Tezi. Ulusal Seul Üniversitesi.

-----, (2005), “Türk Üniversitelerinde Kore Dili ve Edebiyatı Eğitiminin Son Durumu”, **Journal of Korean Studies**, Vol.: 8, 74-90. The Association for Korean Language Education in Central and East Europe.

-----, (2007), “Türkiye’de Kore Dili ve Kültürü Eğitimi ile Kore Rüzgârı”, **Kore Dili, Kore Çalışmaları ve Kore Kültürü: 4. Uluslararası Kore Dili ve Kültürü Akademik Konferansı**, Sangmyong Üniversitesi.

Kitaplar

Aksan, D., (1987), **Türkçenin Gücü**, Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Aksoy, Ö. A., (1988), **Atasözleri Sözlüğü**, İstanbul: İnkılap Kitabevi.

-----, (1994), **Deyimler Sözlüğü**, İstanbul: İnkılap Kitabevi.

Bag, G., (1998), Genel Korecenin Yazı Şekli ve İfadeleri. Seul: Cimmundan Yayınevi.

Bag, Y. vd., (1995), **Deyimler Sözlüğü**. Seul: Dehaksa Yayınevi.

Bag, Y., (2001), **Yabancı Dil olarak Korece Eğitimi**, Seul: Worin Yayınevi.

Kramsch, C. J., (1993), **Context and Culture in Language Teaching**, London: Oxford University Pres.

İ, G., (1980), **Korece Atasözleri Sözlüğü**, Seul: İlcogak Yayınevi.

İ, S. vd., (1999), **Korece ve Kore Kültürü**, Seul: Semun Yayınevi.

Poppe, N., (1965), **Introduction at Altaic Linguistics**. Wiesbaden: Otto Harrassowits Yayınevi.

